

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész óvra 10 frt — kr.
Félóra " " " " " "
Negyedóra " " " " " "
Egy óra " " " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesre
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bővegydíj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Kisajátított Debreczen.

Debreczen, hajdani híres, vallásban és erkölcsben puritán város, mely ez és földjének áldott voltánál fogva török-tatarjárást, osztrák-muszka sarczolást, házi lüzet, természeti csapásokat, dög-halált emberben, barmokban nemcsak kitudott állani, hanem ki is heverte; mert ha elvonult a vész, a munkás szorgalom és Istenáldással párosult takarékoság meghozta ismét a jólétet a családban, a tűzhely mellett, a rendet a város, egyház és iskola ügyeinek vitelében és fejlesztése körül s nemcsak megtartotta a bölcs elöljáróság a város vagyonalapját, hanem növelte azt arra a terjedeleme, hogy Debreczen nemcsak a nagy magyar Alföld keleti felének lett híres metropolisa, hanem pusztái terjedelmével, melyek a mezőgazdaság bőséges jövedelmét ontották s barom nyájuk sokaságától tarkultak: ugyszólván egyetlenegy volt széles Magyarország közepén — az Erdélyi »Nemzetifejedelem ség«, »Török-hódoltság« és az osztrák dinasztia ismerő »Magyar- király ság« határán... Egy kis köztársaság egymaga az önkormányzat és erőfelfejtés minden kellékeivel — megtartva mint ilyen, elöljáróságának ügyszerető bölcsesége és polgárainak céltudatos engedelmessége által — a legsúlyosabb viszonyok közt és ezek daczára is.

Mennyire megváltozott korunkban — mindez!... Azt kérdehetnők: »más faj állt a kihunyt helyére?...«

Bizony!...

A modern Magyarország erkölcsé váltotta fel a mai Debreczenben is a régi egyszerű puritán erkölcsöket... pártédek foglalták el a szívekben a város iránti közérdekeltség helyét... a civilizáció, a „jog törvény és igazság“ hangzatos jelszavát hangoztató áramlat elborította, lefoglalta magának kisajátította Debreczen, háttérbe szorítva sőt egészen kizárva e város öspolgárságának még ma is amaz egyszerű, de szűkebb hazája ügyei iránt igaz bensőséggel érző s ahozértó utódait — a közügyek iránti közeli és közvetlen befolyásból.

A most lefolyt városi közgyűlés menete és eredménye kiáltó és megdöbbentő bizonyossága ennek a vizsgálat helyzetnek; amidőn a közügyeket előkészítő és a döntést munkálkodásukkal irányzó bizottságokból — a városban a földbirtokánál fogva most is legszámosabb egyenes adófizető polgárokat kizárta egy — az ugynevezett —

s z a b a d e l v ü párt, rideg, elbizakodottsága a többség kevély jogával, valóban pedig a párturalom erősszakkosságával. Kizárta pedig nem azért, mert a város igaz érdeke ugy követeli, hogy a polgároknál levő fekvő vagyón-képviselő nem érdemes és nem is képes többé a közügyek előkészítésében való részvételre és ezeknek belátása s tanácsa nélkülözhető; hanem hogy gyakran és bátran hangoztatott „veto“-ja ne alkalmatlankodjék a „sic volo, sic jubeo“-val uralkodó párt kizárólagosságának! — épen a város legvitálisabb vagyoni érdekével kapcsolatos jog és pénzügyi bizottság új alakításánál — egyetlen helyet se juttatva az iparos és földbirtokos nagyszámú polgárságnak csak azért, mert ez rendületlenül és csaknem egészen függetlenségi és 48-as párthoz tartozik, pedig ezek, kivált a birtokos polgárság annak, a Debreczen minden nehéz viszonyok közt megtartott polgárságnak az utódai, akik azt mondhatják, hogy itthon vannak és érzik, hogy »itt élniök s halniök kell«... tehát nem volt és nemis közömbös dolog előttük soha e város közügyeinek vitelére és irányzatára... mig ellenben azok, a kik most a város élén a többség mindenható befolyásával a közügyeket irányozzák és intézik, a legújabb Debreczenbe csak imént költöztek be, mint hivatalnokok, vagy üzlet emberek s akik ezt a várost nemis tartják szülőföldjüknek és állandó hazájuknak.

Talán magasabb műveltséggel s a város ügyeinek alaposabb ismertetével s nagyobb szervező és kormányzó képességgel bírnak ezek, mint azok az öspolgárok?... Ez legalább is kétségbevonható... De még ha ugy volna is, méltányos-e, hogy azok, a kiknek szívek és lelkök összeforrt e város érdekével, akik ennek boldogulását, önboldogulásukat válthatlan kapcsolatban állónak tartották és tartják — a bizottságokból való kizáratásukban azt az arczúscsapást kapják, hogy nem tudtok ti ahoz... mi tudunk és gyámságunk alá veszünk, akarjátok, nem akarjátok, mi titeket boldogítunk!... Nem!... Azok akiket most a jogi és pénzügyi bizottságokból kiküszöböltek, fényesen bizonyították be eddig, hogy tudnak ahoz és nem más, mint a város egyetemes érdeke volt mozgatójuk és irányzójuk... De hát épen így lévén a dolog, hogy kizáratott hozzáadásuk és önzetlen közérzésük daczára — mert esetleg egy más — országos ellenzéki párthoz tartoznak: épen az bizonyítja, hogy Debreczen

város mostani alakulásában, nem a hamisítlan köz — hanem önző — és erőszakoskodástól sem ment pártédek volt a mozgató rugó... és amellet egy veszélyes, kevély, zsarnok elbizakodottság, amely nem tűr ellentmondást, amely elvakultságában nem akarja látni még annak az általános politikai elvnek a helyességét sem, hogy az ellenzék szükséges, ha nem egyébert, hanem csak azért is, hogy a tulságokra vetemedő párt hajlamot mérsekelje.

Nem kellett volna elfogadniok, ha a polgárság nagy többségére nem, csak a városi képviselőben ezidőszerű politikai pártok számarányát tekintik az ellenzéki oldalról jött tisztességes ajánlatot, hogy mivel az ismert oknál fogva — Debreczen új polgárai — a légió sokaságú hivatalnokok s a számításból érdekelt üzletemberek nagy számának csatlakozásánál fogva — a kormánypárt a képviselő testületben kétharmad többséget tesz, az egyharmadot alkotó ellenzéki kisebbség ellenében: e számarányt tartásák meg a bizottságok alakításában s a mostani párt-statusquo szerint a többség $\frac{2}{3}$, a kisebbség $\frac{1}{3}$ arányban legyen benők képviselve; mintsem azt szabni feltételül, hogyha az ellenzék meglapulva, alázatosan viseli magát: hát juttatnak kegyelembe neki a bizottságokban egy-két helyet? Nem! A kevély többség, a legvitálisabb jogkörű bizottságból egészen bojkottálta a függetlenségi párti polgárságot, amelyhez tartoznak pedig:

1. Minden nemü jogi kérdések.
2. A városi költségvetés tárgyalása; zárszámadás és vagyón leltár felülvizsgálása.
3. Városi ingatlan eladása vagy szerzése.
4. Követelések elengedése, adományozások, segélyezések.
5. Rendkívüli kiadások fedezése.
6. Kölcsön vételek.
7. Követelések és adósságok.
8. Új hivatalok és állások felállítása, vagy a régiek megszüntetése.
9. Hivatali és szolga fizetések felemelése vagy leszállítása.
10. Számadásokból felmerült kérdések.
11. A városi községi kötelekbe való felvétel s polgárosítás.
12. Vám és egyéb díjak szabályozása.
13. A közvagyón s javadalmak hasznosítása.
14. A közjövödelem szaporítása iránti javaslatok.
15. A városi nyomda ügye.
16. Határkérdések.
17. Jótékony alapítványok.
18. Szabályrendeletek.
19. A levelezési és felirati jog gyakorlása közben felmerült kérdések.

Nem a visszatörítés veszedelmes magvát vetette el a többség Debreczen városi képviselőtének a terén?... mely mag kikél és nem lehetetlen, hogy az ellenzék részére gyümölcsözök. Ehez reményt ad a

Decemberben a kilépett képviselők helyett új képviselők végbement választásának története, amikor a függetlenségi párt jelöltjei nyertek 4 kerületben kettő ellen többséget. Tehát csak várakozásra és a sértett polgárok éberségére van szükség s néhány év múlva a városi képviselőtöbbsége az ellenzékéből lesz, amely a közérdeket önös számítás nélkül viseli a szívére... Am addig az önző számítás fog a közügyekben döntő hatalom lenni amely épen most kisajátította magának Debreczen s a mely vakságában nem ismeri a város igazgatás ama régi elvét és intelmét: „Videant consules nequid respublica detrimenti capiat!”

Debreczen, február 3.

A katolikus kongresszus. Az érdeklődés a tegnapi ülésen sem csappant meg. Az első szónok Lubrich Ágost volt, aki a fő-kegyuri jog történelmi fölfogását fejtegette, hosszan és részletesen.

Hortoványi József nem fogad el olyan autonómiát, mely a helyett, hogy jogokat adna, csak kivánságokat és óhajtasókat foglal magában, a huszonhetes bizottság többsége, a királyi leirat rendelkezése ellenére, mellőzte a 70—71-iki munkálatot, a helyett újat, rosszat csinált; mintha a r. kath. egyház is önfentartó egyház volna, a mostani viszonyok közt is az elvét vallja, nem követelünk az ország katolikusainak többet, mint a mennyit az 1891: XVII. t.-cz. a protestánsoknak adott, de kevesebbet sem fogadjunk el. (Helyeslés balról.) A hercegprímásnak ezt a nyilatkozatot fogadják programmul Hortoványi és a kisebbségi javaslat pártolói. (Ugy van! balról.) A kisebbségi javaslatot elfogadásra ajánlja; az az erdélyi autonómia alapján készült, melyre a pápa áldását adta s a mely a kormány jóváhagyását is bírja. (Helyeslés balról.)

Nagy figyelem közt szállt fel ezután Zichy Nándor gróf. Bevallja, hogy a többségi javaslat nem foglalja magában mindazt, amit a hazai katolikusokért tenni óhajt. Hogy mégis aláírta a huszonhetes bizottság javaslatát, azt ekképp magyarázza: A huszonhetes

bizottság javaslata több vélemény összesűrődéséből keletkezett, de tiltakozik az ellen, mintha ő mindazt en bloc részleteiben is elfogadná, a mi ama javaslatban foglaltatik. Teljesen meddő vita, hogy a huszonhetes bizottság, vagy annak négy tagja javaslatot fogadjunk-e el a tárgyalás alapjául. Egyik nem serti a főszempontokat: a legtöbb kegyuri jogokat és a katolikus egyház szervezetét. Tehát mindnyájan egyetértünk, csak a részletekben kell majd vitázni. (Általános helyeslés.) s nem lehetetlen, hogy találkozni fogunk. Bizonyos az, hogy katolikus érzelemben teljesen egyek vagyunk. (Általános helyeslés és eljenzés.) Minden javaslatban sok helyesletet lát, majd ki fog tűnni a részletes tárgyaláson, hogy mit fogadjunk el. Arra kell törekednünk, ugymond, hogy megszüntessük a katolikus egyház méltatlan helyzetét, hogy a katolicizmus egy — felekezeti hatalom nyúga alatt legyen. (Eljenzés és taps.) Tehát ne vitázzunk azon, hogy melyik javaslat a jobb; a fő az, hogy mihamarabb áttérjünk a részletes tárgyalásra, mert míg azt nem tesszük, addig csak annyit tudhatunk meg, hogy mit gondolnak a remek szónokok, de az az autonómiára ugyan nem sokat ér. (Helyeslés.)

Giessewien Sandor dr. hangoztatja Zichy beszéde után, hogy vajmi kevesen ragaszkodnak teljesen akár az egyik, akár a másik javaslatához. Ő ahhoz a javaslatához csatlakozik, mely erősen domborítja ki a katolikusok jogait és a keresztény társadalmi elveket.

Sefcsik István (Szolnok) azt hangoztatja, hogy nem szabad az autonómia meghusztásával elégtételt adni a katolicizmus ellenégeinek, a kik azt állítják, hogy a hazai katolikusok még nem értek meg az önkormányzatra. A huszonhetes bizottság javaslatát pártolja, a melynek alapján az autonómia megvalósítható.

Vasváry hercegprímás elnök bejelentette ezután, hogy még többen vannak szólamra följegyezve, de mivel az illetők azzal a kérelemmel fordultak hozzá, hogy holnapután beszélhessenek, az ülést berekesztette.

Dóczy Lajos távozása. Mint Béczből jelentik Dóczy Lajos külügyminiszteri osztályfőnök azon éles megámadtatások miatt, melyeknek az utolsó delegációs ülésen ki volt téve, állásától megválnak. E hír szerint Dóczy állandóan Budapesten telepedik le, hol nyugalomba vonuló Falk Miksa helyét

tölti be, a mennyiben a «Pester Lloyd» szerkesztőségét átveszi.

A képviselőház ülése.

Tegnapelőtt — Febr. 1. — Perczel D. elnöklése alatt a jkv. hitelesítése — s azután, hogy Szily Pongrácz benyújtotta a földművelésügyi bizottság jelentését a kolozsmonostori haszonbéri szerződésről, ami annak idején kerül napirendre s

harmad-zori olvasásban elfogadták az 1897—98. évi közös kiadásokra Magyarország részéről fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatot:

az 1900. évi állami költségvetést vették fel a napirendszertől tárgyalásra.

Neményi Ambrus előadó beható ismertetése, — ki maga is borzad a számtómegtől a mely koronákban meghaladja a milárdot sat. — általános és részletes tárgyalás alapjául elfogadásra ajánlása után

Kossuth Ferencz állott fel szólamra. Bárha elismeri az előterjesztés érdemét, de a költségvetés bizalmi kérdés lévén, azt a függetlenségi párt 67-es kormányának nem szavazza meg, hanem kívánja az önálló hadsereget és nemzeti bankot. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Bebizonyult, hogy a 67-es alap nemcsak nem képes fejleszteni az állami-ságot, hanem az ezen alapon meghagyott jogokat is alig lehet megóvni. Károsnak tartja a miniszterelnök azon felfogását, hogy az 1867. XII. t.-cz. az ő bibliája, tehát változhatatlan. Ez ellentétben van Deák Ferencz eszméjével, mert ő a kiegyezést fejleszthetőnek vette. Erre vonatkozólag Deák Ferencz beszédeiből idéz néhány részt. Az utóbbi időben bebizonyult, hogy a 67-es alkotás nem tud kellőképpen működni. Bebizonyult, hogy a magyar érdekek védelme közös vámterülettel, közös hadsereggel lehetetlen. A külföldi és gazdasági kérdések oltalma — nem sikerül a közös alapon. Deák Ferencz szelleme ma nem található már fel a szabadelvű pártban, rég eltávozott onnan. Ha itt volna, megkérdéznék egyik legjobb barátját Széll Kálmán, hogy miért hiteti el a nemzettel, hogy tanácsosabb nem élni jogaival. Ami magát a költségvetést illeti, ismétli az előadóval szemben az elismerést, mert több oly körülményre mutatott rá, mely figyelemre méltó.

Schwarz Gyula.

— 1839—1900 —

A «Debreczen» tárczája.

Schwarz Gyula hírneves államtudományi író, a görög ódonosság buvara és közoktatásügyi politikus, szül. Székesfehérváron 1839. decz. 7-én. Atyja régi katonatiszti család sarja, főhadnagy a Don-Miguel ezredében, de már 1841-ben elhalt. Édesanyja Horhy Mihály földbirtokosnak leánya, Katalin volt. Schwarz Horhyék házában nyerte épp oly hazafias, mint európai látókörű nevelését; középiskoláit mindig kitűnő sikerrel járta szülővárosában, majd Budapesten; felsőbb tudományait a budapesti, müncheni és berlini egyetemeken végezte 1860.

Több évet külföldi tanulmányokkal töltött el, bejárta egész Közép-Európát, és Angolországot, mely utazásáról szól Széll Kálmán a néven «Magyar irók külföldön» czimen (Pest, 1865) megjelent, csevegésszerű tárczarajzot tartalmazó kétkötetes munkája. Tanulmányai befejeztével hazatérve, tisztán a tudománynak szentelte életét, melyre nemcsak negyven év lankadatlan munkáját, de egy egész vagyont is áldozott. — Magyar, német, franczia, angol és görög nyelven írott művei, az ezekről írott hírlapok, rendszerének, tovább fejlesztései, kiválóan német tudósok által, hírlapi cikkei, kisebb tanulmányai és kulturpolitikai beszédei egész kis könyvtárt tesznek ki és szerzőjüknek bő méltánylást szereztek hazánkban és a külföldön.

Midőn a magyar Akadémia 1864-ben levelező tagjává választotta, Schwarz nemcsak bölcsészettudor, hanem több londoni és párisi tudományos társulat tagja is volt azon fellepő művei alapján, melyeket kiválóan a görögök természet-tudományai nézetéről tett közzé. Magyar nyelven megjelent önálló munkái sorozatát is természet-tudományi tanulmányai nyitják meg, melyek leszámítva egy 1856. megjelent kisebb cikkét, az 1861. évvel kezdődnek.

Nagyműveltségű edes anyja buzdítására már ekkor kezdett a közoktatásügyi politikával foglalkozni s e téren is jelentékeny műveket alkotott: ilyen volt: «Kétféle párt a közoktatásügyben» (Pest 1865): «A közoktatás irreform mint politikai szükséglet, Magyarországon» czimű, 1865. megkezdett és 1868-ban befejezett 5 naskos füzetre terjedő műve, melyért Kossuth Lajos is nyílt levélben üdvözölte. Ugyancsak 1865-ben alapítja «Ujkor-szaka» czimű hetilapját, melybe az akkori legkiválóbb kulturpolitikusok írtak s melyben először tett a szerkesztő kísérletet a saját költésén és saját rovatai szerint gyűjtő statisztikai adatokkal támogatott nézeti érvényesítésére, melyekkel hazai közép- és népi iskoláinkat európai színvonalra emelni törekedett. Szülővárosa 1863. máj 1869. és 1872. országgyűlési képviselőjévé választotta.

Ez idő alatt kezdett Schwarz az államjoggal is behatóbban foglalkozni. Magyarul és németül kiadott közjogi dolgozata: «Magyar arországhelyzetéről»

«Pest, 1869. és 1871.) megkezdett és ugyancsak öt vaskos füzetben csak 1878. befejezett «Állami intézmények és a korigényei» című művében hazánk politikai intézményeinek európai színvonalra emelését sürgeti s ennek elérésére egész sorozatát adja eő a gyakorlati terveknek. Azt mondhatni, hogy ami e részben hazánkban modern intézkedés történt államjogunk korszerű módosítására (pl. a választásoknak a Kuria általi elbírálása, közigazgatási bíróság felállítása, a tisztviselők minősítésének törvényi szabályozása, a földművelésügyi miniszter kőnvalasztása a kereskedelemügyi-től, a királyi tábla széttagolása, a főrendiház átalakítása modern felsőházzá, a közéleti kitűnőségek belevonásával stb) és közoktatásügyünk felsőbb fokozat javításán eszközöltetett (pl. a jog- és államtudományok kettéválasztása önálló államtudományi doktorátussal, leckepezének korszerű reformja, görög-pótló tanfolyam, a középiskolai törvény legtöbb alapvető gondolata, gimnáziumi tanulmányverseny stb.) jóformán mind Schwarz munkáiból kerültek a gyakorlati életbe, valamint egész sereg eszmének, melyek most készen letet nyerni (vármegyei, városi törvényhatósági közkönyvtárak alapítása a progresszív jövedelmi adó hehoztala, általános szavazati jog műveltségi alapon, stb) ő volt az atyja, s ezek jórészt eddig elsorolt műveiben foglaltak s az ő huz-evi lankadatlan küzdelmének eredményei.

1875-ben Budapest terézvárosi választókerülete köldötte be a parlamentbe képviselő-

De ha meglátja a tengerben a hajót veszélyeztető sziklát, miért nem igyekszik segíteni a veszélyek kikerülésére? Feleliti a 30 milliós póthitel, mely összegét előzetes megkérdezés nélkül költötték el. Ily eljárás mellett a költségvetés teljesen illuzóriussá válik. (Helyeslés a szélsőbalon.) Csak a szükségre volna szabad költséget megszavazni s e helyett az történik, hogy követségi paloták építésére költenek milliókat, míg itthon az adófizetést nem győzik. A közönségek omnipotenciája elnyomja a belső érdekeket. A költségvetés kiadási teteit igen nagyoknak tartja. Pártja nevében határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a Ház mondja ki hogy a költségvetési előirányzatot nem fogadja el még általa n o s s á g b a n s e m a r é s z l e t e s t á r g y a l a s a l a p j á u i. (Élenk éljenzés és helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Flugger Károly szász képviselő a hazaszeretetet, egyenlő jogokat, s a kormányiránti bizalmat hangoztatva — a költségvetést elfogadta (jobbfelel helyeslés.)

Zichy János gróf néppártiságához hiven nem bizik a költségvetés realitásában, hivatkozik a nyomasztó pénzügyi és gazdasági helyzetre kifejezést ad merkantil politika ellenességének s a földbirtokosságának tulajdonitja az ország ezérvé fennállását, hozzá szól itt most a telepítés kérdéséhez is és végre meit a kormánytól elvlasztja az egyház politika — pártja nevében sem fogadja el a költségvetést. (Élenk helyeslés a népparton.)

Öt perc szünet után

A sürgős interpellációkra tért a Ház. Először Komjáthy Béla terjesztette elő a maga interpellációját a brassói oláh iskola szubvenziójáról. Az iskolát az abszolútizmus korában alapították, amire könnyen megkapták az engedelmet. Az alapításra szükséges pénz forrását nem sikerült kikutatnia, de azt sikerült megtudnia, hogy 1860-ban az oláh és a moldvai kormány kétszáz s kétszáz arannyal támogatták az iskolát, a mely részére sikerült kieszközölni az oláh kormánynak, hogy főgimnáziummá tegyék. Majd realiskolát alapítottak szintén az oláh kormány protekciójával és pénzével. Az abszolútizmus guberniuma négyezer forint segítséget adott az iskolaszékeknek, az új magyar kormány is megkínálta ez iskolát a szubvenzióval, de visszautasították. A hatvanas évek elején megtette az osztrák-magyar ügyvivő . . .

Eötvös Karoly: Hogy hívták? Nem Habsburg volt? (Néma csönd.)

Komjáthy Béla: . . . Calis báró volt, a ki kieszközölte a szubvenzió felemelését az oláh kormánynál. Tíz- Kalmán egy iratában kinyilatkoztatta, hogy nem tartja összeegyeztethetőnek egy állam méltóságával, hogy idegen állam támogassa pénzzel a területén levő iskolákat.

Vészai József: Szó szerint így van?

Komjáthy: Szó szerint!

Bolgar Ferenc: Érdekes.

Komjáthy: De hát azért jött a szubvenzió.

Kubik: Tíz hol volt akkor? (Nemzetes volt nemzeti part padjain.)

Komjáthy: Tíz törvényt hozott a szubvenzió ellen.

Gajary, Pulszky a volt nemzeti parthoz fordulva: Most nevéssenek!

Lónya Sándor: No, új szabad elvük!

Komjáthy: A szubvenziót tökécsítették s birtokot vettek az iskoláknak. Azóta is jött szubvenzió. Kálnoky külügyminiszter 1894-ben kijelentette, hogy neki is tudomása van róla, hogy a magyarországi oláh iskolákat támogatják, igaz, csak százötven frankkal. A magyarországi oláhok a magyarsággal nem tartanak közösséget, de Oláhországgal igen. Mi nem tudjuk megvédeni orszagunk iskoláit az idegen befolyástól, de bezzeg az osztrák császár távol tartotta Budapest fővárosának támogatását a bukovinai magyar csángóktól. Ezekre vonatkozólag kérdéseket intézett a kormányhoz. (Zajos helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Pólonyi: Tízától Banffyig minden kormányt vád alá kell helyezni! (Zaj.)

Széll Kalmán kormányelnök: Nagy objektivitást követel azoknak a kérdéseknek a tárgyalása, a mely kérdések a nemzeti érdeket érintik s a fejlődés nemzetközi érdekeken át jutott eddig. Objektivitásban nem fogja zavarni Komjáthy az az előleges ítélete, hogy esetleg része van a nemzeti érdekek megsértésében. (Zajos éljenzés.) Ma már nyilatkozhat a dologhoz, mert éppen ma nyújtották be Bukaresztben a parlamentben azt a törvényjavaslatot, a mely a magyar kormány közreműködésével elintézi a szóban függő ügyet. 1874-ig nincs biztos nyoma a szubvenzióknak, ezután pedig 950 napóleoni aranyat

kaptak az iskolák, bár a kormány megtiltotta elfogadását. (Derűtség. Eölkáltások: No! Nagy eredmény!) 1894-ben a kérdés szóba került a delegációban s ekkor derültek ki a dolog részletei. Ekkor meg is tiltották a szubvenzió elfogadását, de az oláh egyház azt felelte, hogy a pénz, a 38.500 frank, a mit kap, nem szubvenzió, hanem régi vagyon kartalanítása.

Komjáthy Béla: Van okmány róla?

Széll: A metropolita nem terjesztett be okmányt 1875-ben erről a jogi állapotról. Az ügyet az előbbi kormány még nem intézhette el. Mikor megtudta, hogy Meianu metropolita pasztorlevelét megküldte a Bukarestbe, — akkor levelet intézett a metropolitához, a melyben eljárását helytelenítette. (Zajos helyeslés.) A metropolita elismerte, hogy nem helyesen járt el, hanem régi gyakorlatot követett. Az oláh iskolák szubvenziója dolgában megéjtett vizsgálat alkalmával bemutatott számos okmány, adománylevelet, a melyek birtokoknak s egyéb javadalmaknak adományozását bizonyítják, a melyek már évszázadok előtt kétségtelenül odaadottak a Miklós-egyháznak. Ezen a jogi alapon kell elintézni az ügyet. A román kormány megígérte, hogy szubvenziót ezentul nem ad az iskoláknak, a szubvenziót törli a költségvetésből, hanem 953.000 frankot létesz a központi magyar állampénztárba 4 százalékos román kötvényekben régi jogok megváltása címén. A magyar állampénztárból utalvány mellett a közoktatási miniszter adja ki az iskoláknak a járandóságot szoros számadás mellett. A román kormány azt követelte, hogy a metropolita utján adassék a járandóság az iskoláknak, de nem fogadta el. A törvényjavaslat, amelyet ma a román parlament elé terjesztenek, ezt a megállapodást foglalja magában. Kézében van a másolata. (Zajos éljenzés.) Ezzel a szubvenzió ügye végleg el van intézve. (Taps a közepén és bal-közepén.)

Ezután nagy házszebályvita támadt arról, hogy Komjáthy holnap beszélné-e? Az általános vélemény az volt, hogy az interpellációra adott válasz felől ma kell szavazni s így Komjáthy még negyedhárom órákor hosszabban felelt a kormányelnök válaszára, mely után kijelentette, hogy a választ nem veszi tudomásul.

jeül. A tizza-féle fuzió alkalmával Schwarcz is belépett a szabadelvű pártba, melynek tagja volt egész 1879-ig, midőn tanári állását elfogadván, új képviselőválasztásnak nem vetette alá magát.

Parlamenti működése alatt a Ház közoktatásügyi bizottságának volt elefintén tagja, később évről-évre egyhangulag megválasztott elnöke. Bészedei nagyrészt a kulturpolitika terén mozognak, de hogy egyéb téren is termékenyítőleg hatott éles szelleme a törvényhozásra, azt megvalósított eszméi bizonyítják. A hetvenes évek közepén fordult figyelme a görög államintézmények felé, melyeket a modern európaiakkal kapcsolatban oly behatólag tanulmányoz, mint nemcsak hazánkban senki, de mint a külföldön is egyetlen.

Die Demokratie című korszakos nagy munkájával, mely hat kötetre van tervezve, de melyből eddig csak az első (Die Demokratie van Athen, 1882. és 1892.) s a második kötet (Die römische Massenherrschaft 1898.) jelent meg, új alapra fekteti a görög államintézmények és államélet ismeretét, kiméltlenül törvén össze azon legendát, melyet az orthodox filológusok az athéni állam és társadalom fenségéről eddig hagyományosan alkottak, különösen Grotte híres »Görögország történeté«-nek megjelenése óta. A görög ódonág ismeretében valódi forradalmat jelentő nagyművét Bonghi, volt olasz kulturminiszter, Schneider, híres klasszika-filológus, dr. Nerrlich Pál berlini tanár, dr. Schmeding, Gneist Rudolf, Schaffe Albert és mások az ószinte lelkesedés hangján üdvö-

zölték s ma már általánosan elismert tény gyanánt vehető Nerrichnek azon kijelentése, hogy a mi Mommsen a római történelemre, az Schwarcz a görögre s hogy mindazt, mi a görögök államfelfogására mások által eddig iratott, lerombolta Schwarcz nagy műve, melynek alapján kell ezentul a görög történetírásnak is fölépülnie.

E nagy mű eddig önállóan megjelent része az atheni és romai demokrácia rajza, azon ma már megdönthetetlen igazságon alapul, hogy eszményi államintézményül ez ódon demokráciák nem szolgálhatnak, mert a görög és a római nép jellege olyan volt, hogy az igazság és méltányosság fogalmát is kizárta. Ez alapeszmét Schwaczomár »Lampscusi Strato« című műveben (1861) befejezte.

Ily lerombolás a görög nép fenséges voltáról és magasztos államalkotó képességéről szóló ósrégi legendának: valódi tudományos forradalom jele s a harez nemsokára meg is indult ellene, de számos kiváló kortárs csatlakozása folytán ma — már eldöntötnek tekinthető.

A tudós ujtó és mély elméjü buvár nemely részét nagy művének önálló monografiák alakjában már közrebocsátotte s ezekből láthatók az arányok, mily óriás körét a történelmi és allamtudományoknak fogja felölelni e korszakot alkotó munka. A mű nagyobbik fele (4 kötet) a történelmi részt, befejező része (3 kötet) pedig a demokrácia dogmatikáját foglalja magában, de mindegyikből már számos értekezés magyarul és németül megjelent, ezek vezéreszméi nagyobb szabásu alapja

áttekinthetők. Ily tágkörü tanulmányok szükségessé tették, hogy az 1900 ne csak magával az intézményekkel, de azok monografiáival történeiszéivel és az egész görög élettel foglalkozzék, tehát ép oly behatólag a költészettel is, mely (különösen Aristophanes) elsőrangú forrásmű mindenki előtt, ki az igazságot kutatja.

Schwarcz pedig a valódi tudós feladatát az igazság keresésében látja s midőn alapos tudása utján idáig eljut, ezt minden még oly bálványozott tudományos tekintély ellenében is bátran kimondja és megvédi. Ezér nagy tudományos polemikát folytatott a külföldi tudósaival és egész sereg bálványt porba döntött, hogy romjaikon az igazság templomát fölépítse.

E nagy művén kívül tömérdek apróbb értekezést bocsátott közre, különösen akadémiái értekezések alakjában. Egész könyvtárt tesz ki irodalmi működése, melyből a széles látkörü polyhistor és igen mélyen kutató lángtehetség tűnik ki.

S e nagy tudós, rendkívül jó ember is volt. Gyöngédsége, figyelmessége és szívósága határtalan és leirhatlan volt. Családi életének boldogsága meglátszott egész lényén.

B. Eötvös József halála után kultuszminiszterré kellett volna lennie, de tömérdek ellensége meghiúsította tervet s a tárcza tehetetlen ember kezébe jutott. Egész életét, majdnem egész vagyonát a tudománynak áldozta s hazája mégis keveset tud róla.

Dr. Kacziány Géza.

A Ház többsége tudomásul vette a választ, Ugron, Bartha, Polónyi és Szluha interpellációja szombatira maradt.

Az ülés 45 perc három órára ért véget.

A háború.

A harcúterem a győzedelmes burok, a győztes hadseregek módja szerint, nem használják ki a vert ellenség üldözésével s az ellenséges területen térfoglalással a győzelmet. Ha kérdjük, miért van ez, azt felelőjük rá: kimélik az ember életet, mert kimélniök kell, hiszen az ő seregök nem zsoldosokból, hanem családok népharcosokból áll, a kik mindenikének eleste nemcsak a halál kész harcosok számát, hanem a hazáért élni is tudó polgárok számát fogyasztja. Ezért is folytatnak védelmi harcot . . . megerősített állomásokban bevárják az angolok tamadását . . . had pazarolják ök az emberéletet, mert ezeknek akár előre hatolnak — ha ugyan tudóának — akar visszavonulnak, amiben gyakran van részük, akár erődítésekbe zárkoznak, mindig abban a leverő tudatban kell lenniök, hogy sok emberélet vesztéssel kell számolniök. De hát az angol kormány győzi az új és új hadosztályok küldését, van pénze; s van elég népe, a melyben van pénzért vállalkozó is elég. Az angol katonáit jól fizeti; a bur pedig tisztességesen bánik foglyaival.

A bur sereg sem fogyatkozik azonban, sőt az angol taroományokban élő hollandok és a világ velök rokonszenvező népeiből hozzójok siető önkéntesekből szaporodik az ő haderejük is s talán végre hatalmak is közbelephetnek a béke érdekében.

Most azonban még Anglia figyelme is nem annyira a harcúteremre, mint inkább a parlament felé van fordulva s itt kell hallani a vadat a kormány ellen, amiért megkezdte a harcot a burok ellen igazságtalanul, mindennek felett azonban győzelmet biztosító előkészület nélkül, a mely a világ szeme előtt megállja a hatalmas Britanniát ezt az egész földkerekegére kiterjedő birodalmat. Lehet ott hallani most olyan beszédet, mint sir Robert Reid a liberalis kormány korána ügyészének beszéde:

Az angol kormány vakmerőség, felületessége és őszinteségének teljes hiánya okozta a háború.

Két embernek gazsága, örületességgel határosmérésze miatt kell Európa népeinek jogos szemrehányásait tűrnünk.

A burok attól a hazafias lelkesedéstől elteve harcolnak, hogy földjüket meg kell védelmeznüök idegen uralom ellen.

Minden erőmmel ellene sze g ü l ö k a n n a k a z e s z m é n é k, hogy a burokat igába hajtásák, mert ez gyakorlati szempontból a r t a l m a s; emberiségi szempontból pedig, a legnagyobb igazságtalanság volna.

És az ilyen beszédet zajos helyeslés és viharos taps kíséri minden oldalról.

Am az ilyen nyilatkozatok mellett is a háború folyik, mert a legzabadabb és emberibb gondolkozása angol is érzi a megaláztatás nagyságát és horderejét, a mi a közös angol büszkeséget súlytja s még nagyobb haderőt küldenek Delafrikába. Wyndham hadügyminiszter szerint rövid időn 180.000 gyalog lovas tüzér stb. katona lesz ott 36 ostromágyuval, 38 tengerészeti ágyuval, 36 öthüvelykes taraczkkal, 54 lovas-tüzérségi ágyuval és 234 tábori ágyuval, míg 1898-ban a két köztársaság haderejét összesen csak 59,000 emberre és 110 ágyura becsülték.

H I R E K .

* A függetlenségi párt balja.

Nem rég zajlott le a Bikában a függetlenségi kör pompás mulatsága, s ime február 24-ikére, farsang utolsó szombatjára ismét kilátásba van helyezve egy

olyan multság, melynek hamisítatlan magyaros jellege, pompás sikere évek óta ismeretes közönségünk előtt.

Február 24-én lesz ugyanis a függetlenségi párt, a mi pártunk balja.

A ki igazi magyar multságion akar részt venni, az készüljön e napra. Jó kedv, vigasság fogja uralni e napon a Bika fényes dísztermét, deli magyar ifjak és leányok fogják lejteni a magyar tánczok végtelen sorozatát.

A multságion ott lesz szeretve tisztelt képviselőnk, **Thaly Kálmán** is. Legyen tehát ott minden magyar ember, s legyen előtte emlékezetes az a magyar multság, melyet a debreczeni szívvvel lélekkel magyar függetlenségi párt rendez.

* **Istentisztelet.** Istentiszteletek holnap vasárnap az ev. ref. templomokban a következőképp tartatnak: a nagy templomban Mitrovics Gyula lelkész, a kis templomban: K. Tóth Kálmán, a Kossuth-utcai templomban Fehér Gyula s. lelkész, az Ispóty-templomban Biró János s. lelkész, a szegényházban Béltékylajos s. lelkész. Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Schindler Márton segédlelkész tart istentiszteletet.

* **Ferencz Ferdinánd esküvője.** Fentartással reprodukáljuk azon Bécsből érkező hírt, mely szerint Ferencz Ferdinánd főherceg a legszűkebb családi körben morgánikus házasságra lépett szíve választottjával C h o t e k grófnővel. E hír szerint Ferencz Ferdinánd főherceg lemond trónöröklési jogáról.

* **Véres kardparbaj.** Tegnap délután véres kimenetű kardparbajt vívott Honyor László 3-ik honvédezzredbeli hadnagy Király Tibor végzett gazdasággal, Király Tibor Ferencz országgyűlési képviselő fiával. A párba jra csekély jelentőségű szóváltás adott alkalmat, mely egyik kávéházban folyt le. Honyor László, Fenyés Loránt és Rab Ákos hadnagyokkal provokáltatta Király Tibort, kinek segédei Geréb Pál és Vattay Gábor voltak. Tegnap délután verekedtek meg a péterfyai tornacsarnokban s mindjárt az első összecsapásnál Király Tibor egy nagy és mély sebet kapott a felső karján, mire az orvosok a parbajt beszüntették. Király Tibor sebe veszélyes.

* **Házasságok a múlt hónapban.** A múlt, január hónapban 60 pár lépett Debreczenben házasságra. Felekezetek szerint e szám következőleg oszlik meg: ev. ref. 37 pár; róm. kath. 3 pár. gör. kath. 1 pár, izr. 7 pár, vegyes 12 pár.

* **Mérgező nyalánságok.** Majd drágán fizette meg tegnap egy kis inasgyermek azt, hogy nyalánságra vágyott. Egy utcaszegleten arusító asszonytól Silberstein Mórnétoi vett egy krajczáret egy cukrász süteményt. A mint a tészta böhéharap s ez első falatot lenyelte, nyomban égési fájdalmakat érzett gyomrában. Sejtven, hogy a tésztaól érzi a fájdalmat, a közelálló rendőrhöz vitte a maradékot, kivel aztan elmentek dr. K. Szalay Béla városi vegyészhez, ki megvizsgálván a cukrász süteményt, azt salalcali volatule-vel készítettnek találta, a melyből a sütés alkalmával nagy mennyiségű ammoniák fejlődik. Ez az ammoniák okozta a kis inas gyerek gyomorégését. Dr. Szalay Béla az egész cukrász sütemény készletet elkobzandónak véleményezte, mint az egészségre káros hatással bírót. A bűnügyi osztály aztan el is kobozta az egész cukrász készletet s az eljárás Silberstein Mórnéelen megindította. A kis inas gyermeknek semmi komolyabb baja nem történt, mivel a tésztaól keveset evett. Jó lesz, ha a szőlők óvják gyer-

meikeket az ilyen utcán árusított nyalánságoktól.

* **A városi közvilágítás.** A közvilágításra beadott pályázatok ügyében közelebből megállapított véleményeket terjesztene elő a bizottságok. Bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, ha a pályázatokról már most táblázats kimutatásban tájékoztatjuk. A kimutatás a következő:

Pillangó (közönséges) gázégő utcai világításra 1 órai égéssel

Augsburgi légszeszgyár	0.80 kr.
Részv. társ. vill. és közl. váll.	0.80 kr.
Magyar Vasuti forgalmi	0.58 kr.

Auer-égő utcai világításra 1 órai égéssel	
Augsburgi légszeszgyár	0.59 kr.
Részv. társ. vill. és közl. váll.	0.59 kr.
Magyar Vasuti forgalmi	0.53 kr.

Ingyen világítás órában évenként

Augsburgi légszeszgyár	500,000 óra
Részv. társ. vill. és közl. váll.	500,000 óra
Magyar vasuti forgalmi	1,300,000 óra

Ivlámpa-világítás ampereben és órában

Augsburgi légszeszgyár	0.70 kr.
Részv. társ. vill. és közl. váll.	0.70 kr.
Magyar vasuti forgalmi	0.43 kr.

Légszesz magánosoknak 1 m²

Augsburgi légszeszgyár	12 kr.
Részv. társ. vill. és közl. váll.	12 kr.
Magyar vasuti forgalmi	10 kr.

Légszesz ipari célokra.

Augsburgi légszeszgyár	10 kr.
Részv. társ. vill. és köz. vál.	10 kr.
Magyar forgalmi	8 kr.

Engedmények a nagyobb fogyasztóknak.

Augsburgi légszeszgyár	1/2%—5%
Részv. társ. vill. és közl. váll.	1/2%—5%
Magyar vasuti forgalmi	1%—10%

—2 Villamos áram magánvilágításra 1 HW —2 1/2 órai egésre 16 gyertyás lámpánál.

Augsburgi légszeszgyár	3.6 kr.
Részv. társ. vil. és köz. vál.	3.6 kr.
Magyar Vasuti forgalmi	3.4 kr.

Villamos áram ipari célokra 1 HW = 1/10 lóerő.

Augsburgi légszeszgyár	2.5 kr.
Részv. társ. vill. és köz. váll.	2.5 kr.
Magyar vasuti forgalmi	1.7 kr.

Kedvezmények kulturális és középületek részére.

Augsburgi légszeszgyár	20%
Részv. társ. vill. és köz. váll.	20%
Magyar vasuti forgalmi	25%

A város részesedése a tiszta jövedelemben.

Augsburgi légszeszgyár	20—30%
Részv. társ. vill. és köz. váll.	20—30%
Magyar vasuti forgalmi	25—35%

Utczai egyszerű (pillangós) lámpák évi fentartása.]

Augsburgi légszeszgyár	1 frt 50 kr.
Részv. társ. vil. és köz. váll.	1 frt 50 kr.
Magyar vasuti forgalmi	—

Utczai Auer-lámpák fentartásaért.

Augsburgi légszeszgyár	5 frt.
Részv. társ. vil. és köz. váll.	5 frt.
Magyar vasuti forgalmi	4 frt 50 kr.

* **Nyilvános számadás.** A jótékony nőegylet által 1900 jan. 13-án rendezett jelmezes vigestélyen bevétel volt személy és paholy jegyekből 1264 kor. Felülfizetésekből 169 kor. Étel sátorból 120 kor. 40 fil. Szerencse sátorból 245 kor, 10 fil. Théa sátorból 187 kor. 50 fil. Bor sátorból 599 kor. 26 fil. Cukrázdából 143 kor. 86 fil, együtt 2729 kor. 12 fil, K i a d á s volt. Terem és rendezési költségek 563 kor. 04 fil. Edények bérl. cukrok s ételek 393 kor. 82 fil, Borok 351 kor. 82 fil nyeregytárgyak 40 kor, 50 fil, összes kiadás 1349 kor. 18 fil., marad tiszta haszon 1379 kor. 94 fil. Felülfizettek: Augsburgi légszeszgyár 20 kor. Sesztina Lajosné, Dr. Kola

Jánoéné, Kaszanyitzky Endréné, Berger Henrikné, Jozsinczy Miklós báróné 10—10 kor., Dobieczy Sándorné, S. Szabó József 8—8 kor., Dr. Nagy Lajosné, Nábráczky István (Nádudvar), Lestyán Adorján 6—6 kor., Komlóssy Arihurné 5 kor., Pédy Mártha, dr. Pallay Miklósné, Joó Istvánné, Benyás Emilné, Berger Mórné, dr. Balkányi Miklósné, Bodó Samuélné, Varga Károlyné, Helmezy Béláné Igyártó Sándorné, Csiffy Kata, Berger Jenőné, özv. Szabó Sándorné 4—4 kor., N. N., Jablonczay Kálmán, dr. Weisz József 2—2 kor.

Ételneműeket adományoztak: Kiss Aronne 1 tál sonka, 1 tál kappan, Szabó Sándorné 1 tál sonka, Dobieczy Sándorné 2 kenyér, Huzly Lujza 1 torta, Szűcs Mihályné 16 üveg fehér bor, Baróthy Béláné 1 tál sertés hus és kolbász, 1 tál sütemény. Fráter Erzsike 1 tál sonka és nyelv, Rickl Antalné 1 tál pulyka, özv. Béressy Samuélné 2 tál sonka, 2 tál sütemény, ifj. Kaszanyitzky Andorné 6 üveg bor, Tóth Beláné 1 torta, Tikos Istvánné 2 tál sütemény, Kolbenhayer Kálmánné 1 tál sonka, özv. Láposy Ferenczné 1 tál sonka, dr. Tüdös Janos 1 tál pulyka 1 kenyér, Püskösty Ferencz 2 tál pulyka 1 tál sütemény, Weszprémy Zoltánné 1 tál sonka, ifj. Csanak Józsefné 2 tál sonka, Sesztia Jenőné 1 tál malacz, Szunyogh Sándorné 1 tál pecsenye és g-sztenye pire, libamáj aspikkal, özv. Gerzon Ódonné 1 tál pulyka, Varga Ferenczné 1 tál galantin, Komlóssy Dezsőné 100 drb. sütemény, Konez Ákosné 1 tál indianer, Mayer Emilné 1 tál indianer. Riesz Lipótné 1 tál indianer.

Végül felemlitem, hogy egy rózsás tésztas tál az előző önsza lakásáról még mindig nem vitetett haza. Fogadjuk az estély sikerének érdekében fáradozó hölgyek és urak, valamint fent elsorolt adományozók az egyet hálás köszönetét. Debreczen, 1900. febr. 2. Szűcs Kálmán; negyl. pénztárnok.

*** Lestyánszky Sándor földmívelésügyi m. kir. miniszteri tanácsos, az állategészségi és biztosítási ügyosztály vezetője a reggeli vonattal városunkba érkezett és ma délelőtt 10 órakor a Városháza nagytanácstermében az állategészségügyi körzetek ügyében tartott értekezleten elnökölt.** A gyűlésen jelen voltak a tanács némely tagjai, Gracsanyi Gyula állategészségügyi felügyelő, az állatorvos urak és több helybeli állat tenyésztéssel foglalkozó gazdatársunk. Az értekezlet eredményét annak időjén közöljük t. olvasóinkkal.

*** Anyakönyvi statisztika.** Az elmúlt jan. hónapban 228 születési eset fordult elő Debreczenben. Nemek szerint e szám éppen egyenlően oszlott meg. Fiu 114, leány 114. Halálozási eset 149 volt s így a múlt havi szaporodás 79.

*** Adományok a népkönyhának.** A népkönyhára az elmúlt héten a következő adományok toltak be: Takarék és hitelint. 30 kor., Szabó Miklós és neje 20 kor., Hubinszky Kornelia 5 kor., F. K. Berger Mórné Dr. Popper Atajosné, özv. Jármy Elekne, özv. Schenk Leoné, 4—4 kor., N. N., városi hiv., Debr. Ellenőr szerk. és özv. Schenk Jakabné 2—2 korona. — Pozspics Géza fogházfelügyelő káposzta és füstölt hus, Konez Lajos 1 pulyka, özv. Kovács Gyuláné 10 ko. paszuly özy. Méser Otóné 3 zsák krumpi Biczó Gyuláné 1 tál káposzta és füstölt hus. Ezzel egyidejűleg felmlitem, hogy 1899 decz. 21. től 1900 január 31-ig tehát 42 nap alatt kiszolgáltattott 8785 adag étel, amely mindent felszámítva összesen 1369 kor 84 fillérbe, adagonként pedig átlag 15 és ⁶⁶/₁₀₀ fillérbe került és hogy miután a pénztár kimerítettett a népkönyhának további fentartása az adakozók jószívűségétől van függővé téve. Debreczen 1900 febr. 2, Szűcs Kálmán negyl. pénztárnok.

*** A Dongó 5-ik száma megjelent.** A helyi eseményeket és a helyi tipikus alakokat most is szel emes szövegben tárja az olvasó elé s az érdekes apróságok a legváltozatosabbá teszik a szellemesen megszerkesztett élel-lapot. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

*** A debreczeni ev. ref. egyház. 1900. évi február hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlés**

tert, melyre a tagokat meghívja az elnökég. Kiss Áron, ev. ref. püspök, mint lelkeselnök. Simonfly Imre, kir. tanácsos főgondnok.

Targysorozat:

Jelentés arról, hogy a f. 1900 évi jan. 7-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve jan. 10-én hilelesített.

Közalapi állandó bizottság 1/1899. sz. végzése a közalapi megváltásra vonatkozó 208/1894. kgy. sz. végzessel 5 évre kötött egyezségnek ismét meghosszabbítása tárgyában.

Közalapi állandó bizottság 8/1899. sz. végzése a közalapi számitási iratoknak visszaterjesztése tárgyában.

Közalapi állandó bizottság 1899 övi november 28-án tartott ülésének jegyzőkönyve.

A felsőbb leányiskola igazgató Tanácsának Hegedüs István tandíj visszafizetés iránti kérelme tárgyában hozott 946/1899. F. sz. végzése.

Gazdasági bizottságnak a szervezeti szabályzat módosítása tárgyában hozott 18/1900 G. számú végzése.

Gazdasági bizottságnak az egyházi adó és harang-pénztár múlt évi november havi bevétele tárgyában hozott 785/1899. G. sz. végzése.

Gazdasági bizottságnak az 1899. deczember 30-án tartott pénztári vizsgálat tárgyában hozott 22/1900. G. sz. végzése.

Kanizsai Endréné tanítónő elmaradt lakbér atalanjának utalványozása iránti kérvénye.

Kubai Alajosné néh. Tóth Lajos nyugalmazott tanító temetési költségének megtérítése iránti kérvénye.

Egyházi ügyvédnek néh. Mocsy József hagyománya tárgyában tett jelentése.

Tgyanakak a Mária Terezia-fele árvatartó alapból Halász Sándor ellemi követelés tárgyában tett jelentése.

A »Magyar-Pesztalozsi« című lapnak megrendelése iránt kibocsátott 8/1900 számú esperesi körlevél másolata.

Küldöttségnek s segény iránti kérvények elbiralása tárgyában tett véleményes jelentése, Egyházi ügyvédnek a további intézkedést nem igénylő ügyekről tett jelentése.

Egyházi levéltárnak az iskolaművelési kimutatásokhoz szükséges iratos ivenk ki nyomatása iránt beadott kérvénye,

Szel István és Nagy András énekeszerek fizetésemelés iránti kérvény.

*** A debreczeni zenekedvelők köre** a zenede dísztermében folyó 1900. évi február hó 4-én vasárnap rendezti harmadik hangversenyt, melynek műsora a következő: 1. Mendelssohn F. 12. mű, Es dur vonósnegyes előadják: Hubay Jenő ur, az orsz. m. kir. zeneakadémia tanára, (hegedű), Kemény Részó ur, az orsz. m. kir. zeneakadémia tanára (hegedű), Schmidt Gusztáv ur, a budai zeneakadémia tanára (melyhegedű) és Popper Dávid ur, az orsz. m. kir. zeneakadémia tanára (gordonka.) 2. Hubay J. Képed előtt. Adagio a G. huron. — A fonóban. Előadja: Hubay Jenő ur, zongorán kíséri: Popper Dávid ur. 3. Schumann R. Adagio — a gordonka hangversenyéből. Popper D. Gavotte régi irányban. Előadja Popper Dávid ur, zongorán kíséri: Hubay Jenő ur. 4. Beethoven L. 59 mű, 2. sz. E. moll (Rasoumoffsky) vonósnegyes. Előadja: Hubay—Kemény—Schmidt—Popper vonósnegyes társaság. Kezdeté este 7 és fél órakor ponban.

*** A »Petőfi-dalkör«** a folyó évben is, mint minden évben márczius 15-én hazafias jellegű estélyt rendez az »Arany-Bika« szálló dísztermében. A rendezőség már jó előre mindent elkövet az estély sikere érdekében.

*** Veszett kutya garázdálkodása.** — Nagy Ferencz csapo-kerti lakos talyigás kutyája tegnap délután a Vigkedvü Mihály utcában két 10—13 év közötti fiut és mintegy hat kutyát megmárt. Az egyik megmárt fiu neve Kovács Gyula tanuló. A gyanus kutyát a peczerek elfogták s a vesztség megállapítása végett a telepre szállították. A megmárt kutyák tulajdonosai pedig utasítottak hogy kutyáikat további intézkedésig lánczon tartsák.

*** Jövöheti bűnügyi végtárgyalások** s főtárgyalások az alább írott napokon lesznek u. m. Hetfőn Jablonczay Kálmán ellen, sikkeszásnak tekintendő büntet és más. Szerdan Kiss Gábor s társa ellen, lopás büntetért, Malak Márton s társa ellen, lopás büntetért. Csütörtökön Goldberg Náhan ellen, közokirat hamisításért, Dusa Lajos s társa ellen, s. t. sértés büntetért. Főtárgyalások ugyanaznap Orosz Sándor ellen, lopás büntetért, Bodnár Anrás ellen, erőszakos nemi közösülésért. Pénteken Erdei Péter ellen, gyujtogatás büntetért, Nagy Eszter s társa ellen, magzat elhajítás ugyanaznap ítélethirdetések.

*** Köszönet nyilvánítás.** Néhai jó apám Kovács János végiztsésgételem alkalmból a méltóságos és főtiszteletű Püspök ur, a nagytiszteletű lelkészi és tanári kar, a városi nemes tanács, a holdogult bizottsági és presbiter tagtarsai, a sertésvágó társulat tagjai és a minden rendű es rangu nagyközönség becses megjelenésével tanusított kegyes részvétért, ugy az összes rokonság, mint a magam nevében is hálás köszönetet nyilvánítok. Debreczen 1900. január 31. Bilkei Kövesdy Imre.

*** A Duna Gyöngye** női zenekarnak ma szombaton és holnap vasárnap este lesz a Corsó-kávéházban visszavonhatatlanul utolsó hangversenye. Ez alkalomból fényes és változatos műsort állított össze a zenekar, hogy feledhetelenné tegye közönségünk előtt itidőzésének napjait.

*** Két asszony.** Pikáns históriát írunk meg e hirben, egy hűtlen férjről, egy szerelmes asszonvról és természetesen a féltékeny feleségről.

A hűtlen férj már rég a hivatalba ment, mikor a levélhordó megjelent a házban, Nehány számlán kívül csak egy ügyvédi felszólítást hozott, meg valami gyanusan parfüm-illatos fevelet, (ami szomorunak elég szomorú) az asszonyka kezébe került. Külömben pedig mindössze pár sor irás volt a levélkében. Ennyi:

Édes, öreg mókusom, délután, de végre pontban fél hatkor légy a szokott helyen. Az emlékkert mellett találkozunk. Ézerszer csókol: Csacsikád.

A menyecske, ahogy végig futott a kusza sorokon, végtelen felháborodásában keserű sírásra fakadt:

— Mókusom, öreg Mókusom, Csacsikád, — tördelte fájdalmasan — még így mer irni! Istenem, Istenem!

Áztán fölszarította könnyeit s délben éppoly szeretetreméltó mosolylyal fogadta az urat, mint mikor karácsonyra csipkefüggönnyel lepte meg.

A leike azonban háborgott a megsalt asszonykának, aki lázban forrva várt az alkonyatra. Öt órakor már az ura ruhája takarta gömbölyü idomait s negyedóra múltán megörlött a rettenetes találkozás. A férfi ruhába öltözött menyecske fölismerete a csabított asszonyt, aki izgatottan járogatott az iskola előtt s észre sem vette a veszedelmet. Rémületes sikoltozásra futott elő néhány hodvédbaka, hol a fájdalmában vergődő asszonyka kétségbeesetten cibálta az elegáns hölgyet, kinek egy alkalmas pillanatban tőből levágta a hullamos, gyönyörű, szőke haját. A hirnek nincs folytatása, az esetnek ugy halljuk lesz a bíróság előtt.

*** Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, aki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, akiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: »Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

*** A gyomor betegségei** igen különböző rosz indulatú formákban mennek át, különösen, ha jelentéktelenebb gyomorhajok ellen mit sem használunk. Ilyenek ellen mindig kellene valamely házi szert kéznél tartani. Kitűnő hatásu-

nak bizonyult e tekintetben dr. Rósa balzsamja, melyet Fragner B. gyógyszer-tára Prágában 203 III. készít. Kapható minden gyógyszer-tárban. (Lásd a hirdetést.)

Színház.

Görög rabszolga.

Csütörtökön este is, már 6 ik előadaskor zsufolt ház nézte végig a »görög rabszolga«-t s ez operett-balet ez alkalommal is nemcsuda hogy teljesen meghódította a közönséget. Mert ugy a szereplők kitűnő játéka, mint az izléses díszletek és a remek zene összhangzásban oda hatottak, hogy a közönsége ismét élvezetes esztét töltőn a színházban.

Különösen tetszett F. K á l l a y Lujza A s p a s i a szerepében, ki sok hévvel és temperamentummal dolgozta ki nehéz szerepét. Bajos, szépen csengő, tiszta hangja, mely különösen a második felvonási szelóban érte el a t ö k é l y l e g m a g a s a b b f o k á t, frenetikus tapsvihart keltett.

Szép I r i s volt S á r o s i Paula, ki a legapróbb részletekig is gondosan kidolgozott alakításával, graciosus tanzaiival aratott óriási sikert.

B ó d i Ella szép énekével mélyebb hatást is tudott kelteni.

K ö r n y e i Béla (precíz énekével és játékaival, S z i k l a y Miklós egészséges komikumával, s ötletességével, nem kevésbé F e n y é r i Mór, nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. H. J.

Hálókocsik ellenőre.

Telt ház előtt került színpadra tegnap este a szellemes francia vígjáték: Hálókocsik ellenőre. A szereplők kiaknázták a darabnak minden előnyét s a közönség jól mulatott.

K i s s Iren játéka művészi volt, ugy szintén H a l m i Margit játéka, kit súlyos betegségéből felgyógyulva a közönség ismételt ten a legmelegebben fogadott. F e n y é r i Mór, T ó t h Elek, ifj. S z a t h m á r y, B a r t h a, s a többiek sem hagytak hátra semmi kívánni valót játékaikban.

Színházi műsor.

Szombaton február 3-án «C» bérletben Nora.

Vasárnap február 4-én délután Debrecen a holdban.

Este: Huszárcsiny.

Hétfőn, február 5-én «A» bérletben III. Richárd király.

Kedden, február 6-án «B» bérletben Sulamith.

Szerdán, febr. 7-én «C» bérletben Folt, a mely tisztá.

Csütörtökön, február 8-án «A» bérletben A gésák, vagy Egy japán teaház története.

Pénteken, február 9-én «B» bérletben újdonságul először Az állatszeliidítő. Vigjáték 3 felvonásban.

Szombaton, február 10-én «C» bérletben A görög rabszolga.

Vasárnap, február 11-én két előadás:

Délután A Baba.

Este: bérletszünetben: Argyil királyfi és Tündér Ilona.

Csodálatos

az, hogy sok ember, ki valamihez hozzászokott, minden más újabb iránt ellenszenvvel viseltetik, és még akkor sem tesz vele kísérletet, ha be van bizonyítva, hogy az eddig használt — kisebb értékű. Így van például a szájjal is. Valaki egyes készítményt megszokott és csupán e megszokás végett, elmulasztja egy jobbal kísérletet tenni. Ez idő szerint el van ismervé, hogy a legjobb szájjal fogviz a «KOSMIN», mert a szájjüreg desinfiálja, a foghúst erősíti és a fogakat conserválja. A különösen üdítő kellemessége a Kosminnek már az első kísérlet után arra készíti, hogy csak is ezt használja folytonosan. Egy üveg — mely sokáig tart — 1 frt. Kapható minden gyógyszer-tár, drogueria és illatszertüzetekben.

Mulatságok.

Mulatságok sorrendje.

Február 3-án. A vasuti gépműhely tagjainak bohóczestélye a „Bika» szálló dísztermében.

Február 4-én. Az „Iparos kör» bálja a „Bika» szállóban.

Február 7-én. Mav. alisztek bálja a Bika szállóban.

Február 10. A veres-kereszt egyesület mulatsága a „Bika» szállóban.

Február 11-én A cipész ipartársulat tancezzal egybekötött társasvacsorája az «Arany Bika» dísztermében.

Február 17. Az izr. nőegylet bálja a „Bika» szállóban.

Február 18. Iparos ifjak önképző egyesületének bálja a „Bika» szállóban.

Február 24-én A függetlenségi párt bálja a bika szállóiban.

Március 3-án szombaton: A kereskedő ifjak táncmulatsága az Arany Bika szálló dísztermében.

Március 15-én az 1848/49-es honvédek bálja a Korona vendéglőben.

Március 15-én. A Petőfi dalkör társas vacsorával egybekötött estélye az «Arany Bika» szálló dísztermében.

Táncvigalmak. Városunkban e farsangon minden egyeslet és testület bálja eddig jól sikerült, nagy volt a látogatás s a bevételi eredmény igen kielégítő. Ebből azt következtetjük és reméljük, hogy Iparos-kör által február 4-én (vasárnap) a „Bika» szálló dísztermében tartandó táncvigalom is — a melynek rendező bizottsága minden szükséges intézkedést megtett — jól fog sikerülni és azt úgy az iparos osztály, mint az ipar barátai, megfogják látogatni és így szép nőkben, jó táncosokban és jó kedvben nem lesz hiány. A nők részére csinos táncrendről gondoskodva van s a szünóra utáni »Cotillon« tánc rendezése — melyen érdekes és változatos jelvények fognak kiosztani — oly avatott kezekre van bízva, hogy ez a táncestély fényét és érdekességét nagyon emelni fogja. — Menjünk el tehát az „Iparos kör» báljára azon jelszóval: »partoljunk a hazai ipart.«

A kereskedő ifjak táncestélye. Már csak egy hónap választ el bennünket a kereskedő ifjak március 3-iki táncestélyétől, s az a folyton fokozódó nagy, élénk érdeklődés, melyel azt városzerte fogadják a rendezőség még nagyobb tevékenységre buzdítja. Már a rendezőség teljes műsorát elkészítették, hogy a meghívottak a jövő hét folyamán a szelrozsza minden irányában szétküldhessék. Az Arany Bika szálló dísztermét valóságos paradicsomkertté fogja varázsolni Paczelt János, ki annak feldíszítést örömmel vállalta el. — Kellemes meglepetés számba fognak menni a gyönyörű kivitelű táncrendek, melyek — titokba megsugjuk — Dávidházy Kálmán művészi kezeire vannak bízva.

A cipész ipartársulat tancezzal egybekötött társasvacsorája, mely február hó 11-én az «Arany Bika» szálló dísztermében lesz megtartva, ez évben a szokottnál nagyobb szabású lesz. — Rendkívüli érdeklődés mutatkozik iránta. — A rendező bizottság lázasan működik, hogy az est sikerét teljessé varázsolja. — A meghívottak már nagyobb részben szét küldettek. — Azon tisztelt czimek, akik meghívót tevédsébe nem kaptak, azonban igényt tartanak hozzá, sziveskedjenek S z é p l a k y József r. b. elnök Széchenyi utca 1. szám alatti üzletébe fordulni, és a legnagyobb készséggel kielégíttetnek — a rendezőség.

Serravalló-China bor

v a s s a l,

orvosi kitünőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Kraft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894., Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra élesztő szer, kiváló ize miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. Üvegekben 1/2 liter á frt 1.20, 1 liter á frt 2.20 árusítatik minden gyógyszer-tárban.

Serravalló gyógyszer-tár Triesztben,

gyógyszer-áru nagybani szétküldési ház.

Alapítatott 1848.

Alapítatott 1848.

Kufeké gyermeklisztjét

MAGYARORSZÁG, AUSZTRIA, NEMETORSZÁG s H. LEGELSŐ HOZZÁÉRTŐI AJÁLJÁK. LEGJOBBAN TÁPLÁLJA A GYERMEKET | Kapható minden gyógyszer-tárban és drogistáknál | GYOMORÉS BÉLBETEG GYERMEKEK | TÉJHEZ VALÓ LEGJOBB POTLEK | KUFÉKE R. WIEN VI/2 | ÉTELRENOJÉNÉL LEGJOBBAN BEVALIK

KÖZGAZDASÁG.**A gazdaközönség figyelmébe.**

Ismételten felhívjuk a gazda közönség figyelmét, a gazdasági egyesület által rendezett népies gazdasági előadásokra. Ezen előadások a gazdasági tanintézet I-só számú termében tartatnak a jelzett padokban délután 5 órakor s érdekében áll minden gazdának hogy azokon megjelenjen, mert az őket legkövetlenebbül érdeklő kérdések jönnek ott megbeszélés alá. Ezen előadások sorozata -

Február hó 3. (szombat.) Az üzemtan köréből: előadó Vörös Pál gazdasági intézeti tanár.

A vetésforgó megállapításáról, tekintettel a debreczeni gazdálkodási viszonyokra.

Február hó 10. (szombat.) A kertészet köréből: előadó Uitz István gazd. tanint. fő-kertész.

A debreczeni gyümölcsstermelés hanyatlásának okairól s a debreczeni kertek gyümölcsfáin előforduló kártékony rovarokról s azok elleni védekezésről.

Február hó 17. (szombat.) A szőlőművelés köréből: előadó Heinrich József m. kir. szőlőszeti s borászati felügyelő.

A borkezelésről, különös tekintettel a debreczeni viszonyokra,

Február hó 24. (szombat.) A gazdasági vegytan köréből: előadó: Dr. Nyiredi Jenő gazd. tanint. tanár.

A mezőgazdasági vegyisérleti állomások rendeltetéséről s a mezőgazdasági termények és termékek hamisításáról.

Február 28. (szerda.) Előadó: Kerpely Kálmán gazd. tanint. igazgató.

A dohány termeléséről, tekintettel a debreczeni viszonyokra; (érdekes bemutatásokkal.)

Márczius hó 3. (szombat.) A mezőgazdasági gépészet köréből: előadó ifj. Sporzon Pál gazd. tanint. tanár.

A birkanyiró gép ismertetése és annak gyakorlati bemutatása és egyéb mezőgazdasági gépészeti újdonságok.

Az Ondódon 2 és fél nyilas föld új tanyával

valamint a vágó hid háta megett

6 hold föld

jutányosan eladó.

Értekezhetni a tulajdonosnál Kandia-utca 19 sz.

Schrader Gyula-féle

likör-töltés.

Jul. Schrader, Feuerbach Stuttgart. A legjobb és legbiztosabb szer liköröknek háznál való készítésére.

Kérjünk prospectust az osztrák-magyar főraktárostól: **W. Maager, Wien, III/3.** am Feumarkt 3.

500 Forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csomagolásuk külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösei (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a kigyóhoz-czimzett gyógyszerárban. Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

A Debreczeni Kölcsönös-Segélyező-egylet mint szövetkezet

közgyűlése

1900. február hó 18-án délelőtt 10 órakor

a városháza nagy tanácstermében tartatik meg, melynek tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg és számadások, valamint a felszámoló XI-ik vagyis 1894-dik év arsulat vagyonszámlájának előterjesztése.
3. A XI. vagyis 1894-dik évtársulat felszámoló bizottságának jelentése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása az igazgatóság, a felszámoló bizottság és a felügyelő bizottság részére.
5. A XII-dik vagyis 1895-dik évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.
6. Felügyelő bizottsági három rendes és három póttag választása három évre.
7. A kilépő igazgatósági tagok helyének betöltése.
8. Indítványok (melyek a közgyűlés előtt 14 nappal az igazgatóságnál beadattak).

Jegyzet: Az évi mérleg és számadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal, az egylet helyiségében a hivatalos órákban átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból: 30. és 31. §§. A közgyűlésen a szövetkezet férfi tagjai gyakorolhatják szavazati jogukat. Minden jogosult tag minden törzsbetét után egy szavazattal bír, de saját törzsbetétei után 1) szavazatnál többet senki sem gyakorolhat.

A távollévő tagok, ugyszintén a női tagok, férjük vagy más tagok útján, kiket erre meghatalmaztak; kiskorúak és gondnokság alatt állók csakis igazolt képviselőjük; erkölcsi testületek pedig az ezen célból kijelölt személyek útján gyakorolhatják szavazati jogukat.

Minden tag csak egy ily meghatalmazást vállalhat el és ezen meghatalmazás legfőlegb még 10 szavazatra jogosíthatja.

A szavazás megkönnyítése céljából minden tag szavazati jogosultságáról, szavazatainak számáról igazolványt kap, melynek alapján a közgyűlésen szavazó lapok adnak ki.

A közgyűlésen a személyazonosság igazolása kívánható.

Az igazolványok a közgyűlést megelőző napig a szövetkezet helyiségében a törzsbetétkönyvek felmutatása ellenében adnak ki. Ugyanott bemutatandók a meghatalmazások is.

A közgyűlés helyén vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazó lapok nem adnak ki.

Kelt Debreczenben, az 1900 január hó 15-én tartott igazgatósági ülésből.

Simonffy Imre,
kir. tanácsos, egyleti elnök.

Vadon Sándor,
jogtanácsos, egyleti jegyző.

MEGHIVÁS.

A h.-nánási gőzmalom

részvénytársaság részvényesei

a folyó 1900. évi február hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor

H.-Nánáson a kölcsön-segélyező egylet helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatói jelentés.
2. A zárszámadás előterjesztése és a nyereség felosztására vonatkozó határozat.
3. A felügyelő bizottság jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása.
4. Igazgató és 6 rendes igazgatósági és 2 póttag választása.
5. 3 felügyelő bizottsági rendes és 1 póttag választása, Esetleges indítványok.

H.-Nánás 1900, Január 25.

Csiha Márton
elnök.

MEGHIVÁS.

A „Polgári- Takaré- és Segélyszövetkezet“ Debreczenben.
III-ik évi rendes közgyűlését

1900. évi február hó 18-án délelőtt 10 órakor

Hajdu-vármegye székházában tartja meg, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletv. eredményeiről.
2. Az 1899. évi mérleg és zarszámadások, ugyszintén a felszámoló I-ső, vagyis az 1897—1899-ik évtársulati vagyonszám mérleg előterjesztése.
3. Az I-ő, vagyis az 1897—1899-ik évtársulat felszámoló bizottságának jelentése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és az igazgatóság, a felszámoló bizottság és a felügyelő bizottság részére adandó felmentvény feletti határozata.
5. A II-ik, vagyis 1898—1900-ik évtársulat felszámolásához öt felszámoló bizottsági tag választása.
6. A kilepő öt igazgatósági tag helyének betöltése.
7. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő 3 tag választása.
8. Esetleges indítványok, (melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnál írásban beadandók).

Rásó Gyula
kir. tanácsos, egyleti elnök.

Dr. Freund Jenő
jogtanácsos, egyleti jegyző.

Kivonat az alapszabályokból:

Kivonat az alap-zabályokból: 23. §. A közgyűlésen egytől öt üzletrészzel bíró tag 1 szavazattal, hattól tiz üzletrészzel bíró tag 2 szavazattal, tiz üzletrészzel többel bíró tag minden további tiz üzletrészt után ismét egy-egy szavazati joggal bír, ugy azonban, hogy saját betete után tiz szavazatnál többet egy tag sem érvényesíthet. **A szavazati érvényességéhez a betéti könyv felmutatása szükséges.**

Minden tag csak egy megbízást vállalhat magára, mely megbízást a közgyűlés előtt az elnöknek tartozik átadni. A megbízás csak tiz (10) szavazatra jogosíthat.

Jegyzet. Az évi mérleg és számadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében, minden egyleti tag által a hivatalos órák alatt átvehető.

Eladó ház és föld.

A nagyszappanos utcza 20. számú ház, beltelekkel, azonkívül a Varga kertben, — közvetlen a nagy állomás mellett — 2 cat. hold és 711 □ öl föld mely házteleknek igen alkalmas szabad kézből **jutányos áron**

eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal **József kir. herczeg utcza 38 sz. alatt.**

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Linniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszter ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Linniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszter, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utaztat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
— kir. udvari szállítók.

Gyors és biztos segély gyomor-
betegségek és azok utóbajaiban!

A legjobbnak bizonyult **HÁZISZER**, mely az emésztést szabályozza, rendbe vértérkedést eredményez, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és pl. étvágytalanságot, savanyu felbőfőgést, hányási ingert, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, vértolulást, hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Kiváló fájdalomcsillapító, anti-
septikus, gyógyító és a hegedést
elősegítő szer.

Minden gyúladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyúladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyenedéseknél, továbbá körömgenyedés és ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganaatoknál, holttetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált.

Dr. Rosa-féle balsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gygysz.-tól PRÁGÁBAN 203—III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti, egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön bevált háziszter, 1 üveg 50 kr., kettő üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyúgyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

Dobozban 35 kr.ával. Postán 6 krral drágább.

Figyelemztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai **Fragner B.** gyógyszerárából és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa balsam** csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!
Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában, **EGGER A.** gyógyszerárában.

Debreczen kaphatók: **Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla és Mihalovits I.** gyógyszerészeknél.

Főraktár **FRAGNER B.** cs. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógyszeráránál Prágában a Spornar-utcza sarkán 203. sz.

Hufeisen-H-Stollen (Patent Neuss)

Mindég éles! Koronálépés kizárva!

A lovak kimelése mindig biztos lépés által.

Az egyedül csiszertű sima utaknak. A H-Stollen előnye az azél különös jósága által, melyet csak mi használunk, biztosítva vannak. Csekélyebb értékű utánzatok megvédésére minden egyes lópatkó H-Stollen mellékelten látható gyári védjeggyel van ellátva, melyre a vételnél ügyeljünk.

NAGY ÁRKEDVEZMÉNY.
Árúlap és bizonyítványok ingyen és bérmentve.
LEONHÁRD & Comp., BERLIN-SCHÖNEBERG.

